

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 87

Číslo 37

9. září 2007

Cena: 6 Kč

TEOLOGICKÁ KONFERENCE K VÝROČÍ KNĚŽSKÉHO SVĚCENÍ ŽEN

Kolem padesátky duchovních i "laiků" z celé církve se sešlo ve dnech 31. srpna - 1. září v Brně na teologické konferenci, která se konala u příležitosti 60. výročí přijetí svátosti svěcení kněžstva první ženou v naší církvi - sestrou Naděždou Brázdilovou. Konference s názvem "Na své služebnky a na své služebnice sešlu svého Ducha" (podle Sk 2,18) se konala pod záštitou olomoucké biskupky Jany Šilerové s finanční podporou brněnské diecéze a ústřední rady v brněnském školicím a ubytovacím středisku na Lipové.

Třebaže byla mezi účastníky všech věkových kategorií převaha žen, zúčastnilo se i několik mužů, mezi nimi i bratr patriarchy Tomáš Butta, brněnský biskup Petr Šandera a emeritní patriarchy a brněnský biskup Vratislav Štěpánek. Na programu se podílela i první žena s kněžským svěcením v naší církvi (a možná i na světě) Naděžda Brázdilová, která naší církvi sloužila v Ústí nad Labem, v Úpici a nejdéle v Trutnově. Její vzpomínky na počátky služby i osobní vyznání víry v raní pobožnosti, kterou vedla, oslovily všechny generace duchovních i "laiků" stejně jako elán a smysl pro humor, které jí v jejím věku a zdravotním stavu nechybí.

Na své začátky vzpomínaly i další dvě farářky z první generace žen-duchovních Anežka Ebertová, která celý svůj aktivní život zasvětila pedagogické činnosti na teologické fakultě a dodnes církvi slouží jako farářka v náboženské obci Praha -

Vyšehrad, a Miloslava Skálová, která se k duchovenské službě dostala přes kazatelský kurz a pak si doplnila úplné teologické vzdělání. Její vystoupení nemohlo nechat nikoho lhostejným, především pro optimistický pohled na naši církev a naději, kterou do ní do budoucnosti vkládá. Přesto, že její zdravotní stav je velice vážný, sebrala všechny síly, přišla a všechny povzbudila. Nad jejími slovy, že „duchovním je vždy nasloucháno, ale musí být něco slyšeno“, by se měli zamyslet všichni, kteří si myslí, že v současné době to mají v našem převážně ateistickém státě zvlášť těžké.

Program konference byl zahájen bohoslužbou s večerí Páně, kterou střídavě vedli bratr patriarchy, olomoucká biskupka a místní farářka Eva Matějková, která patří k nejmladší duchovenské generaci. V kázání na texty Ž 68,12, Ř 16,1-16 a L 8,1-3 bratr patriarchy mj. uvedl: „Jako muži a ženy tvoříme jedno společenství modlitby. Podílíme se na službě Božího slova rozvíjením prorockého a zvěstovatelského daru, neboť Duch je seslán na muže i ženy. Účastníme se společenství svátostného stolu a rozdělujeme z něho dary, neboť tím Hostitelem v čele a centru není žádný z nás mužů či žen, ale Ježíš Kristus a my jsme jen jeho služebníci a služebnice. Díky buď Bohu za tuto nezaslouženou výsadu.“

Vlastní program zahájil přednáškou na téma "Svátost svěcení kněžstva -

Dokončení na str. 3

Účastníci teologické konference konané k 60. výročí kněžského svěcení žen v naší církvi

DOPIS K 60. VÝROČÍ SVĚCENÍ ŽEN NA DUCHOVNÍ

„Nesmírný je zástup žen, jež radostnou zvěst nesou.“

Žalm 68,12

Sestry a bratři, na tento rok 2007 připadá 60. výročí přijetí svěcení na duchovní naší církve prvními ženami. Pro mnohé z nás to je již vítou skutečností, že žena – sestra duchovní v taláru v husitském sboru vede liturgii, káže, vysluhuje večerí Páně a další svátosti, vykonává správu náboženské obce jako farářka a koná pastorační péči o všechny generace. Ženy zastávají funkce v organizaci naší církve a duchovní správě jako vikářky a také od roku 1999 biskupskou službu v olomoucké diecézi. Nebylo to samozřejmě v dřívější době, neboť v naší církvi zpočátku bylo svěřováno kněžské svěcení mužům v návaznosti na tradici. První patriarchy dr. Karel Farský byl však otevřen myšlence služby žen v církvi. „Je starodávný obyčej, že svěcení se udílí jen mužům. Žena nebyla v době Kristově dosti vzdělána, aby mohla být připuštěna k vedení duchovní správy. Ale je patrné z toho, jak Ježíš se choval k ženám, že nevyklučoval je z díla na své vinici. Naopak.“ Po druhé světové válce měla naše církev tísnivý nedostatek duchovních. Na podnět Jednoty duchovenstva se biskupská rada dne 2. listopadu 1946 zabývala možností svěcení žen. Obrátila se v tomto smyslu na diecézní rady a otázkou se měl původně zabývat sněm. Diecézní rady prostřednic-

tvím dopisů biskupů se k této možnosti vyjádřily kladně. Z hlediska nauky a platných řádů nebylo viděno jako problematické, aby svěcení bylo udělováno nejen mužům, ale i ženám. V roce 1947 studovalo teologii již 11 sester našeho vyznání. Ústřední rada rozhodla, že jim bude umožněno svěcení, pokud splní předepsané podmínky. V praxi měly konat učitelskou činnost ve škole a pomocnou duchovenskou činnost ve větších městech (dopis biskupa-patriarchy F. Kováře z 5. února 1947). Při zařazování žen do duchovní správy měl být brán ohled na pastorační situaci a názor náboženských obcí. Jednou z prvních žen, která byla svěcena na duchovní dne 30. října 1947, byla sestra Naděžda Brázdilová. Světil ji biskup-patriarchy dr. František Kovář se spolusvětiteli JUDr. Ladislavem Šimšíkem a dr. Otto Rutrem, prof. Husovy bohoslovecké fakulty.

Letošní výročí nás vede k hlubšímu teologickému promyšlení kněžství, jehož nositeli jsou v naší církvi muži i ženy. O postavení a službě žen v prvotní církvi svědčí Nový zákon i tradice. V 16. kapitole listu Římanům jsou uváděny diakonka Foibé (v. 1-2) a misionářky Priska (v. 3) a Tryfaina, Tryfóza a Persida, „které horlivě pracovaly v díle Páně“ (v. 12). V tradici je dosvědčeno jáhenské svěcení žen v prvních staletích na západě a na východě až do 12. století. „Proti kněžskému svěcení ženy neexistují žádné vážné teologické důvody“ (Hans Küng).

Podle teologického pochopení kněžství v naší církvi je jediný a pravý kněz sám Ježíš Kristus, který přinesl obětí jednou provždy. Celá obec věřících jako jeho tělo se podílí na této jeho kněžské službě v tomto světě. V Ježíši Kristu není rozdíl mezi mužem a ženou, jak to vyjadřuje svátost křtu (Ga 3,26) a z ní vycházející všeobecné kněžství věřících (1 Pt 2,9; Zj 1,5-6). Podobně i svátost kněžského svěcení je ve svobodě naší víry umožněna ženám, aby podle svého povolání (vokace) a darů (charisma) konaly věrně službu Kristu a lidem. Náš současný Řád duchovenské služby z roku 2005 výslovně uvádí, že kněžské služby církev přenáší na připravené, způsobilé a osvědčené bratry a sestry (Preamble, s. 5). Letošní výročí nás vede k historickému ohlédnutí a teologickému promyšlení tohoto tématu v ekumenickém kontextu na konferenci v Brně. Současně je vhodnou příležitostí vyjádřit Bohu ve svých modlitbách vděčnost za věrnou a trpělivou službu žen duchovních. Vždyť téměř polovina duchovenského sboru, včetně kazatelek, katechetek a pastoračních asistentek, jsou právě ženy. Obracíme se v modlitbě s pokorou k Bohu Otci a prosíme, aby kněžská služba mužů i žen byla konána ve zmocnění Ducha svatého k prospěchu křesťanské církve a ke cti Kristova jména ve světě.

Tomáš Butta,
patriarchy

K Vatikánskému dokumentu

Stanovisko Ústřední rady CČSH v ČR k dokumentu Kongregace pro nauku víry s názvem „Odpovědi na otázky týkající se některých aspektů nauky o církvi“ ze dne 29. června 2007 a zveřejněného 10. července 2007

Ústřední rada CČSH v ČR na svém zasedání dne 30. 8. 2007 vyjádřila podobně jako zástupci jiných církví v ekumeny znepokojení nad obsahem uvedeného dokumentu a také obavu nad dalším možným průběhem ekumenického procesu.

Konstatujeme, že dokument obsahuje tradiční výklad římskokatolické nauky o církvi, vyjádřené i v dokumentech II. vatikánského koncilu ve věroučné konstituci *Lumen gentium* a dekretu o ekumenismu *Unitatis redintegratio*. Podle této nauky patří k podstatným znakům církve také svěcení nositelů úřadu v apoštolské posloupnosti a jejich jednota s Petrovým nástupcem. Z toho důvodu je pak církvim vzešlým z reformace, které nemají svátost svěcení podle apoštolské posloupnosti, upřen charakter církve a přiznáno označení "církvní společenství". Dále je podle této nauky jedna církev, Kristem založená a v kředu vyznávaná, identifikována s církvi římskokatolickou, již je svěřena plnost milosti a pravdy.

Připomínáme, že vedle tohoto římskokatolického pojetí církve existují také pojetí jiná, z pohledu Božího zjevení v Písmu legitimní. Podle reformačního pojetí je církev Boží všude tam, kde se čistě zvěstuje Boží slovo a řádně vysluhuje svátosti podle evangelia¹. Česká reformační tradice k těmto znakům připojuje také vykonávání křesťanské kázně².

Církev československá husitská ve své nauce formulované v Základech víry definuje Boží církev jako „ospravedlněné hříšníky žijící v osobním obecnství s Bohem v Kristu a v bratrství života³... Tato Boží církev je jen jedna, ale žije pouze v útvarech místních obcí⁴...“ V důsledku hříšnosti lidí, dějinných okolností, ale také zápasů o čistotu a věrnost Boží církve došlo k jejímu rozdělení do rozmanitých organizovaných církví (institucí)⁵. V naší souvislosti je

Dokončení na str. 3

Jednota v různosti obohacuje

Kdo si hraje, nezlobí, kdo má nějaký úkol (pověření), je důležitý a musí být přítom, nesmí chybět při bohoslužbách. Na této zásadě jsou konány drobné služby dětí a mládeže v naší partnerské obci.

Při vstupu do evangelického kostela ve Weissigu u Drážďan stojí keramické umyvadlo a pohárky. Proč asi? Při ohláškách, které jsou pro nás kupodivu v úvodní části bohoslužeb, se dovídáme o dnešním křtu tří dětí. Nežli křest začne, konstatuje bratr farář, že ke křtu chybí voda a vyzývá přítomné děti, aby do mohutné křtitelnice vodu donesly. Dětem se to líbí a některé se stačí otočit několikrát.

Když je před kázáním, vyzývá bratr farář děti, aby šly s katechetkou na faru ke svému krátkému setkání, s písničkami a vyprávěním. Dnes je na řadě malý chlapec, aby nesl z oltáře podanou a zvlášť připravenou a ozdobenou svíci před průvodem dětí a vedl je.

Předstupují dvě dívky, které začínají s přípravou na biřmování. Budou pomáhat před bohoslužbami připravovat vše potřebné, budou rozdávat příchodím zpěvníky, během písně budou vybírat peníze na potřeby sboru (jedna ze dvou pravidelných sbírek každé neděle) a po bohoslužbách zhasnou svíčky a uklidí zpěvníky. Do své služby sboru jsou uvedeny modlitbou a požehnáním. Jiný biřmovanec čte z Písma, účastní se přímluvných modliteb, pomáhá technicky při zajištění večere Páně.

Pokaždé, když jsem v našem partnerském sboru, se mohu něco přiučit a pokaždé se mohu sdílet v požehnání z naší církevní tradice. Jednota v různosti nás vzájemně obohacuje.

Alena Naimanová

Z kazatelského plánu

15. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Chvála pokory

Stolování ve starověku nesloužilo jen k nasycení těla. Byla to pro účastníky příležitost k rozmlouvání a navazování osobních vztahů. Představený synagogy pozval Ježíše na oběd proto, aby se s ním seznámil a uslyšel něco z jeho učení. Pán se nezačal nemocným hned zabývat a léčit jeho neduh. Nechce pomoci jen tomu jedinému, chce pomoci k uzdravení všem přítomným, kteří si své neduhy možná ani neuvědomují. Proto nejprve položil otázku: je dovoleno v sobotu uzdravovat? Potom vyložil své stanovisko. Hned nato názorně činem ukázal, že Boží zápas se zlem trvá stále a že tedy ani naše láska a milosrdenství nemá nikdy "odpočívat".

Skutek lásky není znesvěcením svátečního klidu. Kde je přítomen Ježíš, tam platí zákon Božího království. Ten se radikálně liší od zavedených lidských pořádků. V Boží říši není přípustné, aby se kdokoli povyšoval nad ostatní. Církev Páně nemá napodobovat a přejímat stinné stránky světských organizací. Před Bohem jsme si všichni rovni. Všichni jsme jen hříšníky závislími na milosrdenství svého Pána. Ježíš vidí i ty, kdo stojí někde vzadu na nejposlednějším místě. A jen jemu přísluší vyznamenat někoho z nás tím, že ho pozve blíže k sobě. Může ho však vyznamenat právě tím, že mu uloží těžší úkol než ostatním.

Vstup: Pí 25,6-7 (Jb 29,21-25)

Tužby:

2. Abychom věrně následovali Krista, pokorně a obětavě sloužili a nikdy nepolevovali v lásce...
3. Abychom pochopili a přijali své místo mezi lidmi a také úkoly, k nimž nás posílá náš Pán...

Epištola: Žd 13,1-17

Evangelium: L 14,1-14

K obětování: Mt 7,21

K požehnání: Ž 112 (Jk 2,1-9)

Modlitba:

Nebeský Otče, kéž tvůj svatý Duch způsobí, aby tvé slovo pevně zapustilo kořeny v našich srdcích. Nedovol nám podílet se na rozmnožování bezohlednosti, pýchy, sobectví a nelásky mezi lidmi, ale posiluj nás k láskyplné službě a upřímnému přátelství vůči bližním. Děkujeme za to, že jsme mohli od jiných lidí přijímat pomoc v nesnázích. Děkujeme za každou příležitost, kdy jsme my sami mohli někoho podepřít a ulehčit mu jeho břímě. Rač nás pořád napomínat a vést tak, abychom se připodobňovali příkladu Pána Ježíše Krista a neváhali činit dobré kdykoliv a kdekoli se samočejnost a pokorou.

Vhodné písně: 30, 39, 49, 95, 179, 290

Nad Písmem

PŘÍTELI, POJĎ DOPŘEDU!

L 14,1-14

Když jsem se zamyslel nad větou, která popisuje, jak Ježíš pozoroval ty, kteří si vybírají a derou se o přední místa, představil jsem si lidskou strkanici, která se děje na tolika místech okolo nás. V novém obchodním domě, na koncertě slavného zpěváka, na večerním banketu okolo švédských stolů či v naší politice. V lidské povaze je neustále se drát kupředu, být první tam, kde se mi může dostat potěšení pro můj žaludek, kde můžu obohatit svůj byt novou věcí, popřípadě se pochlubit setkáním se slavným zpěvákem, sportovcem či se jinak zviditelnit. Patřit k těm, kteří mají nejlepší auto, nejlépe vydělávají nebo mají nejúspěšnější děti.

Je pravda, že v naší době – nejspíš tomu nebylo jinak ani v době Ježíšově – platí zákon ostrých loktů. Kdo má více protekce, ostřejší a hbitější jazyk, více drzosti, ten to dotáhne nejdále. Asertivita je heslem moderní komunikace. Přičemž se často myslí spíše na agresivitu. Ježíš však upozorňuje na to, že se jedná o lež, která nás má zmást a odvést od pravé podstaty věcí.

Ten, který stvořil řád světa, vidí věci v jiném světle nežli my. Již prorok Micheáš píše:

„Človče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem“ (Mi 6,8). Hospodin od nás vlastně žádá přesně to, co je dnes tak nemoderní, zastaralé, do šrotu patřící. Nepodvádět, nebýt bezohledný a ještě k tomu netoužit po tom být za každou cenu vidět.

Ježíš nás upozorňuje, že vše jednou skončí. Jednou se ocitneme na mystické svatbě, tváří v tvář Bohu. Nevíme, kdy to přesně bude, ale můžeme si být jisti, že to bude. Vzkříšený Kristus tam bude přítomný, tentokrát však ne jako ten upocený, zakrvácený a umírající na kříži, ale jako vítěz a král ve slávě. A tehdy k sobě bude zvat své přátele.

Všichni vědí o tom, jak vzniká a utužuje se přátelství. Tím, že s druhým člověkem projdeme kus společné cesty, že spolu strávíme společný čas, že se navzájem sdílíme. Stejně je to ve společenství s Kristem, s Bohem. Čím více času s ním strávíme, tím lepší bude vztah mezi námi. Jeden bratr říká: „Je smutné, kolik lidí mluví o tom, že nemají čas na to, aby se zúčastnili společného studia Písma, krátce se pomodlili před jídlem či alespoň v neděli přišli do kostela. Kdyby si spočítali čas, který stráví u televize nebo jiné podobné zábavy, zjistili by, kolik času vlastně mají. Jenom ho věnují něčemu, co je pro ně důležitější. Kolik peněz a energie člověk věnuje do různých aktivit, ale na Boží věci mu už nezbyvá? Je náš vztah podobný tomu, když jsme se zamilovali? Je to ona prvotní láska, hluboký vztah ke Kristu?“ Musím přiznat, že sám se často nad tím musím zamyslet. Kolik času věnuji věcem, o kterých vím, že

vyrchají a nepřinesou žádný užitek, a jak málo času věnuji práci na budování vztahu s Bohem.

Příběh o svatební hostině je důležitý, neboť ukazuje, naznačuje, koho si ženich, hostitel, Kristus ve slávě vybírá za přátele, kdo je mu obzvláště milý a blízký. V Matoušově evangeliu Ježíš říká: **„Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce...“** (Mt 11,29) a jinde říká: **„Kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech“** (Mk 10,43.44). Jestliže tedy toužíme být první před Bohem, jestliže toužíme po tom, abychom byli Bohu co nejlíbezněší, nesmíme se bát pokořit. Ze své zkušenosti vím, jak je to nepříjemné. Jak se mi mnohokrát nechce. Bojím se o svoji hrdost. Ale je to opravdu hrdost, která má trvání? Nejedná se pouze o mé já, mé ego, které chce panovat v mém životě namísto Boha? Často se modlíváme: **„buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi,“** ale jsme ochotni nechat Boží vůli jednat v našich životech, když je to nepříjemné? Jsme ochotní se pokořit, přiznat naši nízkost, slabost před našimi blízkými? V naší rodině? Církví?

Dokud budeme před ostatními předstírat svoji sílu, nemůžeme se nikdy postavit na sílu Kristovu. Apoštol Pavel o sobě prohlašoval: **„Budou se raději chlubit slabostí, aby na mně spočinula moc Kristova. Proto rád přijímám slabost, urážky, útrapy, pronásledování a úzkosti pro Krista. Vždyť právě když jsem slab, jsem silný“** (2 K 12,9). To je chvíle, kdy přiznáme naše slabosti, kdy odvrhneme přetvářku, masky. V tu chvíli Kristus může opravdově zasáhnout v našich životech.

Vzpomínám si, jak často se mi stávalo při vyznávání hříchů před pastorem, ještě v Ústí nad Labem, že jsem si své hříchy přibarvoval, aby nevypadaly tak strašně. „Přeci nemůžu na sebe říci všechno. Jak by se na mne pak koukal! Tohle řádný křesťan přeci nedělá!“ Ale ano dělá! Všichni zhřešili, nikdo není bez viny. Naší silou a naším vysvobozením je kříž. Kříž, který nám dává naději a moc být sami sebou a sami se sebou.

Častokrát přemýšlím také nad naší církví a nad tím, jak naše sbory pomalu slábnou. Na mnoha místech chybí střední generace, mládež. Mám přátele, kteří mi říkají: „Já husitské církvi nevěřím.“ Mají rádi konkrétní sbor, konkrétní lidi. Mezi nimi jsou šťastní a zažívají krásné obecenství. Dokonce jsou ochotni pravidelně přispívat částí svých platů. Ale o tom, že by vstoupili do našich řad, neuvažují. Jsem z toho smutný. Jak já, kněz a snad i budoucí farář, můžu přivádět lidi do společenství, kterému ani moji blízcí přátelé nevěří? Ale zlobit se na ně nemůžu. Nejen proto, že si myslím, že hlavní je žít v obecenství s Kristem a nezáleží až zas tak moc na

tom, v jakém společenství to je. Ale také proto, že mnoho mých přátel i z vnitřního kruhu naší církve si klade velmi obdobnou otázku: „Je možné naší církvi důvěřovat?“ Nejde jen o problémy poslední doby, které vše jen vyhrotily. Myslím si, že se jedná z části o to, že se neustále snažíme být silnou církví. Druhou či třetí nejpočetnější v České republice. Církví, která vše zvládne sama. Která když přizná nějakou slabost, tak hned vzápětí dodá, že ti ostatní jsou na tom vlastně ještě mnohem hůř. (Mimochodem, tohle je bohužel i má vlastnost.) Církev, která se hlásí pouze ke své slavné minulosti, ale ne k části své minulosti, která již slavnou nebyla, nebo právě naopak?

Jenže dokud plně nepřiznáme svoji slabost, dokud nerozřídíme všechny vředy, které na naší duši, církvi jsou, tak se nemůžeme začít uzdravovat.

Je nutné začít zesponu, zdola. Stát v pozadí, aby si nás mohl jednou Kristus zavolat a pozvat nás k sobě. „Příteli, pojď dopředu!“ Já osobně si myslím, že naše církve má naději na nový život, nové probuzení, že v ní znovu zapulzuje nový, mladý život, že se stane domovem pro mnohé, kteří by jinde domov nenašli. Ale to se může stát až tehdy, když nám všem půjde o jedinou věc: o důvěrný vztah s Kristem. Kristus čeká na to, aby vstoupil do tohoto světa. My jsme ti, skrze které může a má vyvstávat Boží království. Jenom nesmíme zapomínat na to, že se musíme umenšovat, aby on mohl růst. Tehdy, až se bude zdát, že jsme opravdu maličci, až budeme v pravdě stát před sebou, světem i Bohem, tehdy nás Kristus vyzve: „Příteli, pojď kupředu.“

David Smetana

Pane Ježíši Kriste, beránku Boží, smiluj se nad námi. Dej, ať máme odvahu a sílu stát v pravdě před tebou a našimi bližními. Dej, abychom byli ochotní se podřídit tvé vůli, tak jak ty jsi poslechl vůli svého Otce v nebesích. Dej nám sílu, abychom přijímali špatné věci tak trpělivě, jako ty jsi za nás přijímal rány bičem. Dej, ať jsme ochotní přijmout nízké postavení, tak jako ty jsi přijal své místo na kříži. Dej, ať se nestydíme za to, být dáni dohromady s těmi, kteří jsou opovrhováni, tak jako i ty jsi byl dáván dohromady s celníky a prostitutkami. Dej, ať jsme ochotní odpouštět, tak jako i ty odpouštíš nám. Amen.

VARHANÍCI LETOS V LITOMYŠLI

Na počátku byl člověk. Ten člověk je Zdeněk Kovalčík. Od něj vzešla myšlenka pořádat setkání varhaníků naší církve. A od myšlenky nebylo daleko k činu. Dr. Zdeněk Kovalčík v letošním roce zorganizoval, připravil a vedl již počtrnácté varhanický kurs naší církve. A jak to vlastně letos bylo?

Nastal večer, den první a my se sjeli na faru Husova sboru v Litomyšli. Přivítala nás naše vzácná hostitelka sestra farářka Věra Říhová. Někteří nováčci přijeli do Litomyšle na kurs poprvé, jiní, už "staří mazáci" třeba počtrnácté. Někdo v pokojích, někdo v kamrlíku, jiní na kůru našli svou přechodnou domovinu. Hned první večer se nejen srdečně vítalo, ale také živě diskutovalo, zpívalo. A bylo jítro, den druhý a my vyrazili na výlet do okolí Litomyšle. Kromě Košumberka, Luže, Nových Hradů, Budislavi, jsme navštívili i Vratislav, kde mnozí z nás vyprázdnili své lahve a načerpali vodu zázračného pramene. A nejen to, doslova nasáli nové informace, zážitky, atmosféru míst, zvuků nejen královského nástroje. Nikomu z nás se nechtělo z výletu vracet, ale čekala na nás další překvapení.

A tu bylo jítro, den třetí, sváteční. Kromě slavnostní bohoslužby v Husově sboru byla vrcholem dne již tradiční biblická večere, tentokrát vedená spirituálem kurzu emeritním patriarchou bratrem Josefem

Špakem. Hostem večere byl i litomyšlský probošt P. František Beneš SDB. Jemu patří veliký dík za to, že jsme mohli využívat ke cvičení varhany v kostele Povýšení Svatého Kříže, ve Špitálském kostele a také malý elektrofonický nástroj na proboštství. Po všech stránkách výživná biblická večere pak plynule přešla do přátelského posezení.

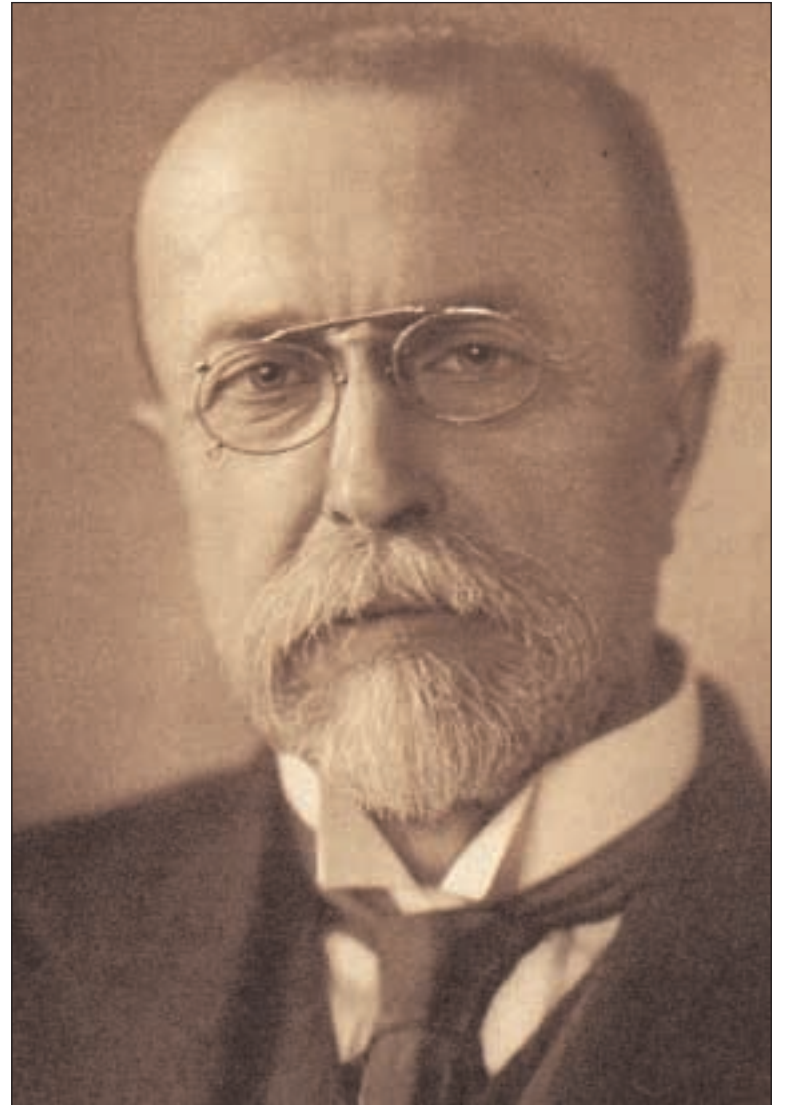
Po dvou odpočinkových dnech nastaly dny pracovní. Po ranním zamýšlení se varhaníci rozutekli po celém městě. Ke cvičení se využívaly nástroje ve dvou kostelích římskokatolických, elektrofonické varhany a harmonium v Husově sboru, elektrofonický nástroj v evangelickém kostele. Odpoledne jsme se pak scházeli ke společnému nácviku sboru. Ten byl nejen k našemu závěrečnému koncertu, ale svým zpěvem jsme obohatili také mši svatou v kostele Povýšení Svatého Kříže u příležitosti svátku Nanebevzetí Panny Marie. Večer jsme se pak zamýšleli nad Písmem při večerních pobožnostech. Vše směřovalo ke dni pátečnímu, na který byl plánován náš společný závěrečný koncert.

A přišel pátek, den koncertní. Od rána se pilně zpívalo, hrálo, rejstříkovalo, ale také nakupovalo, vařilo a chystalo na tradiční "všeobecné veselí", které také k poslednímu večeru patří. S mírnou nervozitou a trémou, svátečně naladěni a oděni,

jsme se před sedmou hodinou vysplhali na kůr nádherného kostela Povýšení Svatého Kříže s přáním připravit posluchačům nevšední zážitky a svým zpěvem a zvukem varhan chválit našeho společného Pána. Program byl opravdu pestrý. Zahrhoval varhanní skladby J. S. Bacha, C. F. Beckera, Fiocca, L. Boelmann, J. Alaina i vlastní tvorbu V. Kovalčíka, zněl sborový zpěv účastníků kurzu i sólový zpěv. Hostem koncertu byl i bratr patriarcha Tomáš Butta (*pozn. red.: jeho slovo přineseme v některém z příštích čísel ČZ*) a královéhradecký biskup Štěpán Klásek. Po společné písni Už mi oči tíží sen následoval potlesk obecnstva a ujištění, že se nám podařilo posluchače potěšit, pobavit a povzbudit.

A nastal den poslední, sobotní. Den loučení. Po songové liturgii a závěrečném obědě se všichni rozjeli do svých domovů. Za těch několik let se mezi námi vytvořila pevná pouta přátelství. Jsme na stejné cestě, hledíme stejným směrem a víme, že skrz hudbu můžeme dělat tento svět krásnější. A to všechno díky člověku, který byl na začátku. Jemu patří veliké poděkování a náš obdiv. Je to vedoucí kurzu, organizátor, nákupčí, kuchař, a především farář dr. Zdeněk Kovalčík. Kéž se všichni ve zdraví sejdem příští rok v Náchodě.

za účastníky kurzu
Katka a Lukáš

TGM A NAŠE CÍRKEV

Posledních několik let si naše církve pravidelně připomíná výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka. U příležitosti 70. výročí úmrtí prvního prezidenta našeho státu bychom rádi aspoň stručně zmínili jeho vztah k naší církvi. Často dnes čteme v některých časopisech, že naše církve vznikla na pokyn TGM a pokud někdo nebyl jejím členem, nesměl např. pracovat ve státních službách. Jak to tedy bylo?

T. G. Masaryk mnil, že odvratem od Boha se moderní člověk ocitl v duchovní krizi, kterou vyjadřuje jeho sklon k sebevraždě, prostituci a alkoholismu. Jeho náboženské představy se lišily i od protestantských zásad. Byl totiž vyznavačem individuální víry popírající veškerá tradiční náboženská dogmata a přizpůsobující se pružně jeho životním potřebám. Do náboženských poměrů v zemi nejvíc zasáhl tvrzením, že určující myšlenkou českých dějin je idea humanity, vyjádřená v učení Jednoty bratrské a obnovená na přelomu století osmnáctého a devatenáctého zakladateli národního obrození. "Česká otázka" byla podle Masaryka otázkou náboženskou; náboženstvím se však mnil takový druh víry, jenž člověku umožňoval plný a svobodný rozvoj jeho osobnosti. Jen ten, kdo věří v Boha, může mít naději, že bude svobodný. A v Boha věříme proto, abychom tuto možnost mohli naplnit.

Vznik republiky v říjnu 1918 byl vykládán i jako české vítězství ve státním boji proti Římu. Noviny tehdy psaly, že římskokatolictví kněží a věřící jsou papeži zavázáni poslušností, což je v rozporu s požadavkem jejich loajality k československému státu. Proto se církevní život v zemi musí zorganizovat na zcela novém základě. Představitelé národního proudu v Římskokatolické církvi byli názoru, že situace se dá řešit pouze vznikem nové církve, která si ponechá původní obsah, odhodí však závislost na Římu a stane se církví národní. "Nová krev musí kolovat v žilách nového státu," napsal tehdy dr. Karel Farský, "nový duch, duch pozitivně myslící, cítící a rozhodující tak, jak myslí, cítí a chce duše národa, psyché československá."

K 80. narozeninám napsal pozdější patriarcha dr. František Kovář do Náboženské revue článek "Masaryk a československá církev". Zde uvádí, že se o naší církvi vyjádřil TGM krátce ve Světové revoluci slovy, která mnohé příslušníky církve bolela. Předpokládal totiž, že zvláště konzervativní křídlo, které později založilo českou pravoslavnou církev. Avšak na jiném místě TGM o naší církvi uvedl: „Československá církev je církví husitskou“ a jinde: „Když teď za nabyté náboženské svobody statisíce vystupují z církve a tvoří církev navazující na reformaci, náboženská otázka se stává praktickou.“

TGM často říkal, že náboženství se má jevit v mravnosti, nové a vyšší náboženství má s sebou přinášet i vyšší mravnost. Stejný cíl si na počátku vytkla i naše církve. Dr. František Kovář píše: „Kdo do církve vstoupil, šli do ní s vědomím, že je potřebí vyšší mravnosti, k níž má nová církev národ povznést, sama ji uskutečňující příkladem. A zvláště že nemá být rozdílu mezi teorií a praxí, mezi tím, co se káže, a tím, jak se žije.“

Lze tedy říci, že naše církve měla vždy blízko k názorům TGM. Jestli k ní měl blízko i TGM, se už asi nedozvíme.

(noe)

TEOLOGICKÁ KONFERENCE K VÝROČÍ...

Dokončení ze str. 1
svěcení žen - směřování CČSH" brněnský biskup Petr Šandera, který nastolil řadu otázek, kterými bychom se měli v církvi zabývat. (Pozn. redakce - s jeho přednáškou bychom rádi seznámili i naše čtenáře v některém z příštích čísel.)

Olomoucká biskupka Jana Šilerová se v přednášce na téma "Svěcení žen - moderní pohled" soustředila na pro i proti svěcení žen se zřetelem k různým druhům ekumenismu a především na rozdíly v obdarováních různých pohlaví a jejich využití ke službě. Protože předem účastníkům slíbila překvapení, všichni s napětím očekávali, co jim bude. Ukázalo se, že to byl psycholog a sociolog Milan Lipner z Československé církve evangelické, který se sám označil za feministu a zpestřoval diskusi poznatky ze svého oboru.

Posledním přednášejícím měl být bratr farář Jaroslav Hrdlička ("Historický exkurz: svěcení žen"), který onemocněl, proto jeho přednášku dostali účastníci v textové podobě.

Práce ve skupinách se soustředila především na otázky položené v přednášce brněnského biskupa Petra Šandery, které se týkaly možností i omezení duchovenské služby mužů i žen a směřování naší církve.

Zajímavá byla osobní vyznání všech duchovenských generací i "laiků", kteří vzpomínali na dobu, kdy do církve přišli, a důvody, které je k tomu vedly. Především vystoupení "laiků" prokázala, že naše církve má stále mnohá obdarování a stále má co nabídnout, což představuje

velkou naději do budoucna, i když zazněly i kritické hlasy, protože vředy existuje něco, co nás ve společenství víry trápí. Závěrečná pobožnost byla zaměřena na to, abychom se naučili tato trápení vyjádřit, abychom je mohli nést společně,

a svěřit se do rukou Pána církve, který nikoho ani v nejtěžších dobách neopouští.

Je velká škoda, že konference trvala tak krátkou dobu, takže mnohá témata nemohla být dořešena.

Helena Noemi Bastlová

K VATIKÁNSKÉMU...

Dokončení ze str. 1
podstatná výpověď obsažena v ot. 18: „Organizované církve nejsou ani jednotlivě ani v souhrnu totožné s církví Boží, ale Boží církve v nich žijí jako duchovní obecenství a bratrstvo společného života v Kristu v místních obcích.“ Toto poznání určuje i náš přístup k otázkám ekumenismu. **Uznáváme, že ve všech křesťanských denominacích se děje Boží církve, jejíž Hlavou je obětovaný a vzkříšený Ježíš Kristus.** Uznání vlády Kristovy nad celou Boží církví „nás vede k modlitbě a úsilí o ekumenickou jednotu víry, naděje a lásky i života a díla všech církevních organizací a křesťanů na celém světě.“⁶

Domníváme se, že nezbytnou podmínkou ekumenického dialogu je společné a pokorné naslouchání Písmu a také vzájemné poznávání a přijímání rozmanitostí tradic. Jsme připraveni i nadále přes všechny překážky a obtíže pokračovat podle svých možností v ekumenickém dialogu a spolupráci. Svým úsilím o věrné následování Ježíše Krista a kázáním jeho slova chceme *přispívat k duchovnímu bohatství jedné Boží církve*⁷, kterou vyznáváme. Povzbuzujeme také všechny sestry a bratry, aby v tomto úsilí o věrné následování Krista nepolevovali a nedali se odradit těžkostmi či překážkami, nýbrž na všech úrovních iniciovali, podporovali a aktivně se účastnili ekumenických modliteb, bohoslužeb Slova, setkání a rozhovorů se sestrami a bratřími dalších křesťanských církví. Hledme naplňovat vůli našeho Pána, který chce, aby jeho učedníci byli jedno (J 17,21) a naplňovali jeho přikázání lásky. „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým“ (J 13,35).

Poznámky:

- 1 Augsburgské vyznání VII, 1; Helvétské vyznání XVII, 10
- 2 Bratrské vyznání VIII, 4; České vyznání XI, 6
- 3 Základy víry CČSH, ot. 6
- 4 Základy víry CČSH, ot. 5
- 5 Základy víry CČSH, ot. 15
- 6 Základy víry CČSH, ot. 29
- 7 Základy víry CČSH, ot. 30

